

Učivo prepísať do zošita geografie, oblasti ukázať na mape a naučiť sa

POVRCH A PODNEBIE ÁZIE

Ázia má 2. najvyššiu priemernú nadmorskú výšku zo svetadielov na svete (960 metrov nad morom). Najvyšším bodom Ázie je Mount Everest (pohorie Himaláje) 8 848 m.n.m. Mount Everest je zároveň najvyšším bodom na Zemi. Najnižším bodom Ázie je breh Mŕtveho mora: – 400 m.n.m.

Himaláje

Mŕtve more

Najväčšou nížinou Ázie je **Západosibírska nížina** v Rusku. Najvyššími pohoriami Ázie a zároveň našej Zeme sú **Himaláje, Karakoram, Hindukúš, Pamír, Ťanšan, Altaj, Kaukaz**.

Najväčšia náhorná plošina v Ázii je **Tibetská náhorná plošina** v pohorí Himaláje.

Najúrodnejšie nížiny v Ázii sú **Veľká čínska nížina** v Číne a **Indogangská nížina** v Indii.

Mezopotámska nížina sa považuje za pravlasť mnohých plodín na Zemeguli.

Západosibírska nížina

Karakoram - pohorie

Tibetská náhorná plošina

Najväčšími a najznámejšími púšťami v Ázii sú Nafúd, Karakum, Kyzylkum a Gobi.

V Ázii sa nachádzajú **3 typy ostrovov** podľa vzniku:

a) **tektonické** (Taiwan)

b) **sopečné** (Japonské ostrovy)

c) **koralové** (Maldivy)

Taiwan – vznikol tektonickou činnosťou

Japonsko – sopečný ostrov

Maldivy – koralový ostrov

Púšť Karakum

Púšť Kyzylkum

Púšť Gobi

Nerastné suroviny ťažené v Ázii: **ropa a zemný plyn** (Perzský záliv – Irak, Irán, Saudská Arábia, Kuwait, Spojené arabské Emiráty), **uhlie, železná ruda, farebné kovy** (Sibír – Rusko), **diamanty a zlato** - východná Sibír (Rusko)

Podnebie Ázie ovplyvňujú nasledujúce podnebné faktory:

1. **podnebné pásma** – v Ázii môžeme nájsť všetky podnebné pásma (teplé, mierne a studené podnebné pásmo), najväčšia časť územia Ázie leží v miernom pásme
2. **vzdialenosť od oceána** – vnútrozemie má väčšie teplotné rozdiely (v lete väčšie teplo, v zime väčšia zima), čím ideme ďalej od mora, tým je zrážok menej
3. **nadmorská výška** – čím ideme vyššie, tým viac klesá teplota a stúpa množstvo zrážok
4. **monzúny** → *letný monzún* – prináša na pevninu zrážky, fúka od mora na pevninu
→ *zimný monzún* – je suchý, fúka z pevniny na more
5. **tajfúny** – silný vietor sprevádzaný tropickými búrkami, ktorý spôsobuje veľké škody
6. **morské prúdy** → *studený* – napr. OJA-ŠIO → ochladzuje pevninu, je suchšie podnebie
→ *teplý* – napr. KURO-ŠIO → zmierňuje teploty, viac zrážok

TEST :

1. Vymenuj najvyšší bod Ázie, najnižší bod Ázie a najväčšiu nížinu Ázie a kde sa nachádzajú?
2. Vypíš, ako sa nazývajú najvyššie pohoria v Ázii a dve najúrodnejšie nížiny v Ázii?
3. Vypíš ako sa nazývajú tri druhy ostrovov v Ázii a príklady týchto ostrovov.
4. Ktoré nerastné suroviny a kde konkrétne sa ťažia v Ázii?
5. Do akého podnebného pásma patrí najväčšia časť Ázie?
6. Aký je rozdiel medzi zimným monzúnom a letným monzúnom?

